

Антикризова архітектура відновлення України

Ukraine Recovery Conference 2025 у Римі стала знаковим етапом у формуванні антикризової архітектури відновлення України. Її результати закріпили ключові тенденції, що впливають на економічне відновлення держави.



Ключові напрямки плану відновлення



Багаторівневе Фінансування

Перехід до довгострокових змішаних інструментів фінансування.



Механізми Компенсацій та Відновлення

Фінансування інфраструктури, енергетики та компенсацій за житло.



Участь Приватного Сектору

Поглиблення залучення через ризик-менеджмент та фінансових посередників.



Роль Місцевих Бюджетів

Зростання мобілізації ресурсів громадами.



Розвиток Ринку Капіталу

Створення цілісної ринкової інфраструктури для інвестицій.

Ці п'ять пунктів є основою для подальшого сталого економічного зростання та стабілізації України.

Багаторівнева Європейська Модель Фінансування

URC 2025 ознаменувала перехід від екстреної підтримки до довгострокових, змішаних фінансових інструментів. Публічно зафіксовані домовленості з ЄС сягнули понад 3,5 млрд євро.

- **Ukraine Investment Framework:** 2,3 млрд євро з потенціалом мобілізації до 10 млрд євро інвестицій.
- **Міжнародні фінансові інституції:** ЄБРР, ЄІБ, МБРР, МФК, Банк розвитку Ради Європи.
- **Двосторонні механізми:** Співпраця з Італією, Нідерландами, Бельгією, Швейцарією, Польщею та іншими країнами.
- **Пряма участь:** Фінансова участь муніципалітетів та європейських приватних компаній.



Ця нова модель фінансування передбачає обслуговування широкого спектру суб'єктів (державних, комунальних, приватних) у взаємодії з донорськими інституціями.

Механізми Компенсацій та Відновлення Енергетики



Компенсації за Зруйноване Житло

Програми «єВідновлення» та проєкт НОМЕ забезпечують виплати за зруйноване житло.



Відновлення Критичної Інфраструктури

Фінансування транспорту, ЖКП, медицини та енергетики є пріоритетом.



Муніципальні Проєкти

Прямі меморандуми та місцеві контракти підтримують розвиток громад.

Ці проєкти вимагають довгострокових бюджетних зобов'язань, співфінансування та механізмів страхування, аудиту й моніторингу.

Поглиблення Учасності Приватного Сектору

Інструменти Ризик-Менеджменту

Конференція активізувала використання гарантійних механізмів для зменшення ризиків інвесторів:

- **UIF Гарантії:** 1,8 млрд євро в рамках Ukraine Investment Framework.
- **Італійські Гарантії:** 1,5 млрд євро страхового покриття для банків за експортними кредитами.
- **Енергетична Незалежність:** Підтримка програм для Укрзалізниці та громад.



Роль Фінансових Посередників

Це передбачає перехід до платформи обслуговування інвестиційних ризиків та управління багатокomпонентними фінансовими продуктами.

Досягнуто домовленостей про розширення інструментів blended finance та спільні програми міжнародних інституцій з українськими банками для кредитування МСП.

Зростання Ролі Місцевих Бюджетів



Нові Фінансові Інструменти

Створення механізмів для муніципалітетів, зокрема місцевих облігацій.



Розбудова Проєктної Спроможності

Посилення можливостей громад у підготовці та реалізації проєктів.



Інтеграція DREAM

Впровадження платформи DREAM у цикли планування, фінансування та моніторингу.

Понад 200 млн дол. США інвестицій та грантів заcontractовано безпосередньо громадами, що підкреслює їхню зростаючу важливість у процесі відновлення.

Розвиток Ринку Капіталу

Створення Інтегрованої Інфраструктури

Мінфін, Мінекономіки, НБУ, НКЦПФР та ЄБРР підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці у підтримці інтегрованої інфраструктури ринків капіталу в Україні.

- Створення єдиного холдингу, що об'єднає біржову торгівлю, кліринг, розрахунки та зберігання цінних паперів.
- Державна частка не менше 25% з подальшим залученням міжнародного стратегічного інвестора.
- Оптимізація управління Національним депозитарієм та Розрахунковим центром.



Потенційні Переваги

- Нові інвестиційні можливості для українських та міжнародних інвесторів.
- Фінансування розвитку компаній без кредитної залежності.
- Підвищення ринкової прозорості та інтеграція з європейськими стандартами.

Інвестиції в Сектори з Мультиплікативним Ефектом



Виробнича та Оборонна Промисловість

Підтримка ОПК та технологічних стартапів, що мають експортний потенціал, зокрема ініціатива Brave Tech EU.



Енергетика

Відновлення гідроелектростанцій, розвиток централізованого теплопостачання та зеленої енергетики.



Освіта та Охорона Здоров'я

Фінансування міських лікарень, дитячих лікарень та забезпечення медичним обладнанням.



Критична Інфраструктура

Відновлення транспортних мереж, доріг, мостів та прикордонних переходів.

Зелена платформа та Концепція промислової стратегії сприятимуть залученню інвестицій у ці ключові напрямки.

Хартія Стійкості Людського Капіталу

НБУ, Мінекономіки, Міністерство у справах ветеранів та великий бізнес підписали Хартію стійкості людського капіталу (HCR). Документ розроблено для підтримки співробітників, ветеранів та переміщених осіб.

П'ять Основних Напрямів:

- Працевлаштування ветеранів
- Реінтеграція переміщених осіб
- Гнучке управління персоналом
- Сприяння різноманітності
- Довгострокова стійкість робочої сили

Принципи Хартії:

- Відповідальне лідерство
- Гнучкість та підтримка ветеранів
- Безперервне навчання
- Партнерство з державою
- Інтеграція в HR-стратегії

Хартія узгоджена з міжнародними стандартами та є частиною Стратегії національної безпеки України, забезпечуючи практичні інструменти для розвитку людського капіталу.



Системні Перетворення для Успішного Відновлення

Ключові Ризики та Виклики

- Фрагментація управління та брак координації.
- Недостатня інституційна спроможність реалізації проєктів.
- Зовнішні безпекові ризики та непередбачуваність війни.
- Ризики для макрофінансової стійкості через боргове навантаження.
- Повільна модернізація фінансової інфраструктури.
- Корупційні ризики та ризики фінансових зловживань.
- Низький рівень комунікації та прозорості.



Необхідні Заходи

- Посилення урядової координації та інституційної спроможності.
- Розвиток спроможності громад для якісної підготовки проєктів.
- Створення єдиної інституційної рамки для донорських та приватних вкладень.
- Інтеграція механізмів страхування ризиків (MIGA, DFC).
- Розвиток внутрішнього фінансового ринку та ринку капіталу.
- Цифрова трансформація системи управління відновленням (DREAM).
- Запровадження високих стандартів прозорості та підзвітності.
- Забезпечення ефективної комунікації з громадськістю та партнерами.

Успішна реалізація цих заходів потребує політичної волі, законодавчої підтримки та ефективного партнерства держави, міжнародних структур і приватного сектору.